

langzamer beweegt dan in de grote vaten en kent ook de witte bloedlichaampjes en de maagsapklieren, ziet de spermatofoeren (die men ten onrechte Needham-lichaampjes heeft genoemd) bij de Spaanse zeeekat (*Sepia officinalis*), de splitsing van het ei en de gastrulatie bij de kikvors en ontdekt ongeveer in dezelfde tijd als Leeuwenhoek (1667) de spermatozoïden in het zaad van muisjes en honden. Hij merkt ook op dat de spieren van de kikvors uit vezels en die nog weer uit 'klootgens' (globuli) bestaan.

4. Als *anatoom* toont hij (bij de hond) het verband aan tussen de borstbuis en de ondersleutelbeenader, prepareert en tekent hij nog vóór Ruysch de kleppen van de watervaten, beschrijft met Van Horne en De Graaf de vrouwelijks geslachtsorganen en met de Amstelodamenses het ruggemerg. Bij de kikvors ontdekt hij onafhankelijk van Malpighi de haarvaten. Als *patholoog-anatoom* verkrijgt hij door toedoen van de diplomaat en politicus Van Beuningen, die hij bij Thévenot had leren kennen, de toelating om de in het gasthuis gestorvenen te ontleden en verrijkt hij de geneeskunde met de ware aard der liesbreuken en twee waarnemingen: de hartpoliep en een merkwaardige 'circumvolu-

lus' waarbij een stukje van het mesenterium als een lus om de darm was geraakt. Op het gebied van de vergelijkende anatomie der lagere dieren is hij een pionier. Hij geeft de anatomie van de kikvors, de kameleon, de wormen en de inktvis, beschrijft het hermafroditisme der wijngaardslakken, ontdekt de levend barendende poelslak, onderzoekt scheikundig het alvleessap der vissen en vindt, in tegenstelling met Sylvius en De Graaf, dat het 'nooit iets is dat naar zuur geleeke'.

5. Als *fysioloog* heeft hij bijzondere interesse voor de ademhaling. Reeds als student wees hij op 15 januari 1663, nog vóór zijn kandidaatsexamen, bij een levende hond aan 'hoe de lucht, bij inademing, kost worden gebracht uyt de longpypen in de slagader en bloedader der long, en door die weg in de byde holligheden des herts', een experiment waarover zij leermeester Sylvius zijn genoegen betuigt.

Op 22 februari 1667 promoveerde hij met een *Disputatio medica inauguralis, continens selectas de respiratione propositiones* die hij kort daarop omwerkte in zijn klassiek en meermalen herdrukt *Tractatus physico-anatomico-medicus de Respiratione usque pulmonum* (1667), een meester-

werk, dat methodologisch de vergelijking kan doorstaan met Borelli's *De motu Animalium* (1681) en waarvan Haller getuigt dat 'nihil hujus speciminis simile hactenus aut in Belgica proderat, aut alibi'. Nog belangrijker zijn de, rond 1665 geschreven maar pas in 1737 uitgegeven, '*Proefnemingen van de particuliere beweging der spieren in de kikvorsch die in het gemeen op alle bewegingen der spieren in de menschen en beesten toegepast worden.*' In deze geschriften zijn verwijzingen naar de therapie uiterst schaars. Hij weet dat gallen sedert de oudheid tegen tyfus worden gebruikt (cf. Schierbeek, p. 112). Of het gedroogde ruggemerg van de kikker een therapeutische werking heeft weet hij niet, maar men kan het proberen (cf. Nordström, p. 30 en 60). Aan Borrichius geeft hij een recept tegen verbrandingen dat hij na een ongeval met buskruit op zichzelf heeft toegepast (cf. Nordström, p. 32).

Literatuur:

Opgave volgt na deel III.

Januari 1981.

C. Huysmanslaan 69,
2020 Antwerpen,
België.

BERICHTEN

Binnenland

PROMOTIE

Francisca J. H. Klevant

Op dinsdag 31 maart 1981 promoveerde mevrouw F. J. H. Klevant (Zeist) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht, op een proefschrift getiteld: 'Results of endodontic treatment of filled, partly filled and unfilled root canals'.

Promotoren waren Prof. Dr. C. O. Eggink en Prof. Dr. J. D. de Stoppelaar.

INAUGURELE REDE PROF. DR. J. DE GRAAFF

Op 6 mei 1981 heeft Prof. Dr. J. de Graaff het ambt van gewoon hoogleraar in de Orale Microbiologie aan de Faculteit der Geneeskunde van de Vrije Universiteit te Amsterdam officieel aanvaard met het uitspreken van een rede getiteld: 'Onze broodheren'.

EERVOL ONTSLAG PROF. D. B. GIDDON, Ph. D.

Bij Koninklijk besluit van 3 april 1981 is, gerekend van 13 februari 1981, op zijn verzoek aan Prof. D. B. Giddon, Ph. D., eervol ontslag ver-

leend als gewoon hoogleraar in de Sociale en Preventieve Tandheelkunde aan de rijksuniversiteit te Groningen.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland

* Eerste vermelding

1981

22-25 juli

8th Congress of the International Association of Dentistry for Children, Davos, Zwitserland. Inl. secretaris Ned. Ver. voor Kindertandheelkunde, Hamakerlaan 28, 3571 ZG Utrecht.

28-31 juli

8th International Symposium on Dental Hygiene, Brighton, Engeland. Thema: 'The way to dental health'. Inl. Conference Clearway, 9 Pavilion Parade, Brighton, BN2 IRA, Engeland.

2-3 september

7e Jaarvergadering Association for Dental Education (ADEE), Groningen, Inl. Prof. O. Hoekwerda, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen.

3-5 september

Gezamenlijke bijeenkomst van de Continental European and Scandinavian Divisions van de International Associations of Dental Research (IADR), Groningen. Inl. Prof. J. Arends, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen.

10-14 september

5th Conference European Prosthodontic Associations of Dental Research (IADR), Groningen. Inl. Prof. J. Arends, Ant. Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen.

10-14 september

5th Conference European Prosthodontic association. Lyon, Frankrijk. Inl. Prof. J. Brugirard, Faculté d'Odontologie, rue Guillaume Pradin, 68008 Lyon, Frankrijk.

19 september

Najaarsvergadering Kon. Belgische Vereniging voor Tandheelkunde - Vlaamse Afdeling, R.U.C.A., Gronenborgerlaan 171, Antwerpen. Inl. Tandartsenhuis, Jetselaan 165, B - 1090 Brussel.

2-3 oktober

Symposium European Society of Biomaterials 'Head, Neck and Dental Implants', Vrije Universiteit, Amsterdam. Inl. Prof. Dr. K. de Groot, De Boelelaan 1115, 1081 HV Amsterdam.

6 oktober

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Aanvang 20.15 uur.